

г.) // Вестник Банка России. – 9 августа 2002. – №44 (622). – Режим доступа: <http://www.budgetrf.ru/Publications/Magazines/VestnikCBR/2002/vestnikcbr09082002/vestnikcbr09082002010.htm>.

2. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс]: Закон України №2121-III від 07.12.2000 р. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

3. Демків М. Для докапіталізації ТОП-банків потрібні 85-90 млрд. грн. [Електронний ресурс] / М. Демків – Режим доступу: <http://finbalance.com.ua/news/Dlya-dokapitalizatsi-TOP-bankiv-potribni-85-90-mlrd-hrn---bankir>

4. Банківська система: виклики та перспективи. Доклад до парламентських слухань на тему: «Про шляхи стабілізації банківської системи України». [Електронний ресурс] - Режим доступу: bank.gov.ua/doccatalog/document.

УДК 658.1:33.012.46

Олійник Я.В.

к.е.н., доцент,

*доцент кафедри бухгалтерського обліку
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»*

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НЕПРИБУТКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ

В Україні неприбуткові організації, які створюються для задоволення широкого спектру соціальних інтересів громадян та досягнення суспільних благ, набувають все більшого значення. Кількість та стан розвитку неприбуткових організацій свідчить, що вони є реальним економічним сектором, який акумулює значну кількість коштів держави та донорів. Діяльність неприбуткових організацій має свої істотні особливості, а результати їх функціонування безпосередньо впливають на якість життя суспільства в цілому як індикатор «соціальності».

Для забезпечення розвитку неприбуткових організацій вони повинні мати можливість організовуватися та діяти без перешкод, залучати достатнє фінансування, бути незалежними від уряду, отримувати певні заохочення від держави за умови професіоналізму, відкритості своєї діяльності та підконтрольності з боку держави та суспільства. Головним стимулюючим фактором розвитку неприбуткових організацій є досконалість законодавчого регулювання та зрозумілість у застосуванні законів.

У країнах з розвинутою економікою на державному рівні проводяться системні дослідження діяльності неприбуткових організацій. Одним з головних напрямків такого дослідження є стандартизація їх законодавчого регулювання з метою розробки єдиних підходів щодо організаційно-методичного забезпечення їх діяльності та здійснення контролю.

В Україні діяльність неприбуткових організацій регламентується величезною кількістю законодавчих актів, водночас відсутній державний орган, прямими функціями якого є забезпечення контролю за їх діяльністю. Держава регулює створення неприбуткових організацій і декларує їм свою підтримку. Неприбуткові організації набувають статусу юридичних осіб відповідно до законодавства, що регулює існування і діяльність таких організацій. Законодавство про неприбуткові організації складається з Конституції України, Бюджетного кодексу України, Податкового кодексу України, законів

України, що регулюють діяльність відповідної неприбуткової установи та організації.

Значна кількість нормативних документів не може не привести до виникнення неоднозначності тлумачень та певних проблем. Серед головних проблем державного регулювання діяльності неприбуткових організацій можна виділити: відсутність узгодженого понятійного апарату; різноманітність класифікацій неприбуткових організацій; складність порядку створення, реєстрації та припинення діяльності неприбуткових організацій; забезпечення контролю за діяльністю неприбуткових організацій з боку держави, суспільства та донорів.

В нормативно-правових актах, які регламентують діяльність неприбуткових організацій, існує неузгодженість понятійного апарату. Вони визначаються різними термінами: некомерційні організації, недержавні організації соціальної політики, організації громадської співпраці, благодійні організації, організації, які мають пільги з оподаткування, благодійні фонди, масовий рух, організації третього сектору, незалежні організації тощо. Якщо врахувати, що головною відмінністю таких організацій є те, що мета їх діяльності не полягає в отриманні прибутку, то більш доцільним вважається дотримання підходу, який покладений в основу Податкового кодексу, а саме застосування терміну «неприбуткові підприємства, установи та організації».

У вітчизняному законодавстві існує неузгодженість щодо класифікації видів неприбуткових організацій. Виділяють вісім груп неприбуткових організацій за особливостями оподаткування в залежності від видів отримуваних доходів згідно з Податкового кодексу України та шістнадцять видів неприбуткових організацій за ознаками неприбутковості. За видом економічної діяльності неприбуткові організації належать до різних секцій згідно з Класифікатором видів економічної діяльності (КВЕД), що це певною мірою ускладнює отримання статистичної інформації щодо діяльності неприбуткових установ та організацій.

В Україні не визначено державні органи та способи публічного контролю за діяльністю неприбуткових організацій. Нагляд за діяльністю неприбуткових організацій здійснюється: органами легалізації щодо контролю дотримання положень статуту організації; податковими органами щодо контролю за правильним і своєчасним поданням фінансової звітності; органами прокуратури щодо контролю порядку загального нагляду, як це передбачено Конституцією України; донорами благодійних організацій, які в межах своїх повноважень мають право вимагати від благодійників та органів управління благодійної організації надання їм необхідних документів та отримувати необхідні пояснення.

За умови відсутності державного органу, прямими функціями якого є контроль діяльності неприбуткових організацій, функцію забезпечення законності та цільової спрямованості їх діяльності мають взяти на себе зацікавлені члени громади та засоби масової інформації, особливо там, де неприбуткові організації мають значні пільги чи урядові гранти, суспільство

має право вимагати від них відкритості та суворой звітності. Інформація про неприбуткові організації та правила їх діяльності має бути доступна суспільству та кожному зацікавленому громадянину.

Наведений огляд проблемних аспектів нормативного-правового регулювання неприбуткових підприємств має на меті підкреслити необхідність узгодження норм та правил, що регулюють їх діяльність. Недосконалість законодавчого регулювання діяльності неприбуткових організацій обумовлює необхідність проведення системних досліджень та науково-теоретичного обґрунтування методологічного, організаційного та методичного забезпечення діяльності неприбуткових організацій задля формування ефективної системи співпраці держави та громадськості.

УДК (33.01 + 330.222 + 336.71):005.44]

Онiкiєнко С.В.

*доктор економічних наук, доцент,
доцент кафедри інвестиційної діяльності
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»*

ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ І ФІНАНСОВИХ РИНКІВ

Узагальнення теоретичних підходів вітчизняних та зарубіжних вчених щодо визначення сутності реалізації регулювання в економіці свідчить, що воно представляє собою вид управління, процес, при якому такі характеристики економічної системи як стабільність і ефективність утримуються на траєкторії, що задана регулятором з метою недопущення ентропії у розвитку економічної системи. Існування невідповідності між прагненням регулятора забезпечити стабільність фінансової системи і намаганням агентів ринку забезпечити ефективність своєї діяльності, обумовлює виникнення регуляторної діалектики [1], а динаміка регулювання зводиться до безперервного субоптимального вибору між стабільністю фінансової системи і її економічною ефективністю.

Дослідження економічної природи регулювання показують, що регулювання має розглядатися як раціональна реакція уряду на нові прояви недосконалості фінансового ринку, який перманентно еволюціонує: з'явившись одного разу, регулювання відповідає певним вимогам саме на момент свого виникнення, у той час як форми і інструменти фінансового посередництва перманентно змінюються. Недостатність в регулюванні проявляється в тому, що 1) фінансові інститути можуть брати на себе надлишковий ризик, або ж в 2) зростанні і розвитку монопольного впливу.

У межах теорії фінансового посередництва існує два фундаментальних обґрунтування стосовно запровадження фінансового регулювання: (1) існування екстерналій і (2) інформаційні асиметрії між покупцем і продавцем. Аналіз функціоналу цих факторів засвідчив, що їх реалізація може призвести до неспроможності конкурентного ринку генерувати суспільно оптимальний результат з огляду на послаблення здатності фінансових ринків і банків, як